

GIMNAZJUM 112

im.Króla Jana III Sobieskiego

Warszawa

ul. Solipska 17/19

**SZKOLNY PROGRAM
PROFILAKTYKI**

ROK SZKOLNY

2014/2015

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

WPROWADZENIE

Nowoczesne programy profilaktyczne stawiają sobie za cel wyposażenie swych odbiorców, nie tylko w rzetelną wiedzę, ale także w ważne umiejętności, przy czym wykorzystuje się aktywne metody pracy z grupą. Coraz większą wagę przywiązuje się do uczenia umiejętności odpierania presji społecznej, rozwijania postaw osobistego zaangażowania, umiejętności radzenia sobie z emocjami (stresem), uporządkowania systemu wartości oraz do **budowania pozytywnych przekonań normatywnych**.

Tradycyjne formy, jak wykłady i prelekcje, łączy się z treningiem umiejętności psychologicznych i społecznych.

Coraz lepsza znajomość rozmaitych czynników ryzyka i czynników chroniących umożliwia wprowadzenie do programu, oprócz informacji o zagrożeniach, innych **strategii profilaktycznych: edukacyjnych i alternatyw**.

Współczesny model programów profilaktycznych zakłada jako cel **promocję zdrowia**. Poprzez dialog i aktywne uczestnictwo w programie, działania prowadzone są systematycznie i obejmują edukację uczniów, rodziców i nauczycieli.

Efekty podejmowanych działań to nabywanie umiejętności do odmawiania, podejmowania decyzji, budowania pozytywnego obrazu własnej osoby, budowanie dobrych relacji z ludźmi.

Program ma charakter **długofalowy**. Elementy programu dostosowane są do pracy z grupą klasową lub społecznością szkolną. Uwzględniona została też możliwość indywidualnej pracy z uczniem podejmującym działania ryzykowne.

Podejmowane działania profilaktyczne pomagają uczniom

- W kształceniu umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach społecznych
- Pogłębiają wiedzę na temat zachowań ryzykownych
- Rozwijają świadomość w różnicowaniu zachowań dobrych i złych

Poszczególne zadania Szkolnego Programu Profilaktyki realizowane są w ciągu trzyletniego cyklu nauczania w Gimnazjum, dostosowane do potrzeb i oczekiwań wychowawczych szkoły.

CELE PROGRAMU

Cele główne

1. Wczesne zapobieganie zjawiskom przemocy, uzależnień poprzez budowanie właściwego środowiska wychowawczego.
  - Działania adresowane do młodzieży
  - Działania adresowane do rodziców
  - Działania adresowane do nauczycieli
  - Współpraca ze społecznością lokalną
2. Kształtowanie rozwoju osobowego ucznia i propagowanie zdrowego stylu życia poprzez budowanie prawidłowych postaw społecznych, rozwijanie zainteresowań i prowadzenie zajęć alternatywnych.

Cele pośrednie

1. Edukacja uczniów:
  - Kształcenie kluczowych umiejętności funkcjonowania w rolach społecznych:
    - umiejętność budowania właściwej samooceny
    - umiejętność radzenia sobie ze stresem
    - umiejętność wyznaczania celów życiowych
    - umiejętność rozwiązywania konfliktów i komunikowania się z innymi
  - Kształcenie normatywnych przekonań i oczekiwań
2. Szkolenia dla nauczycieli doskonalące umiejętności wychowawcze w relacjach uczeń – wychowawca.
3. Współpraca z rodzicami – dążenie do utworzenia jednolitego frontu oddziaływań wychowawczych.
4. Tworzenie kompleksowego systemu działań chroniących rodzinę i dziecko. Współpraca z samorządem i instytucjami wspomagającymi szkołę.

PODSTAWOWE TREŚCI PROGRAMOWE:

1. Uczniowie zapoznają się ze szkolnym programem profilaktyki
2. Uczniowie znają cele wychowawcze programu, system interwencji i konsekwencji
3. Wszyscy nauczyciele tworzą jeden front oddziaływań

OCZEKIWANE EFEKTY

W wyniku podjętych działań programowych:

1. Młodzież może pogłębiać **wiedzę i świadomość** na temat zachowań, które niosą ryzyko. Jasno określony system wymagań, otwartość na problemy, konsekwencje w reagowaniu wzmocni efekt naszych oddziaływań wychowawczo – profilaktycznych.
2. Uczniowie będą mieli szansę nabyć umiejętności rozpoznania zachowań ryzykownych.
3. Uczniowie będą bardziej odpowiedzialni i dojrzałi społecznie.
4. Można oczekiwać lepszej współpracy nauczycieli z rodzicami.
5. Możliwe jest podejście systemowe i ujmowanie profilaktyki w aspekcie problemowym.
6. Możliwe będzie dokonanie ewaluacji działań profilaktycznych.

WNIOSKI

1. Ustalenie wspólnych zasad (opracowanych przez zespół wychowawców i pedagoga) oraz sprawnie funkcjonujący system konsekwencji wychowawczych (pozytywnych i negatywnych) ograniczy w znacznym stopniu zachowania ryzykowne: agresję, palenie papierosów, spożywanie alkoholu.
2. W pracy wychowawczej z uczniami należy zwracać szczególną uwagę na istnienie przemocy psychicznej. Jest ukrywana przez uczniów (zarówno oprawców, jak i ofiary).
Sposób i treść komunikacji między uczniami stanowi o klimacie panującym w zespole klasowym. Dobry kontakt wychowawcy z uczniami pozwoli na szybkie rozpoznanie i przeciwdziałanie przemocy psychicznej. Z tego względu istotne znaczenie mają warsztaty umiejętności wychowawczych, realizowane przez wychowawców.
3. Opracowanie systemu oddziaływań wychowawczych i profilaktyki nie jest zadaniem jednorazowym. Skuteczność podejmowanych działań powinna być omawiana w zespołach wychowawców w celu podejmowania ewentualnych zmian.

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

ZADANIA	FORMY REALIZACJI STRATEGIE DZIAŁAŃ	ODBIORCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ	TERMIN
<p>I. WDROŻENIE DO REALIZACJI ZASAD SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI</p> <p>1. Przedstawienie programu profilaktyki na Radzie Pedagogicznej.</p> <p>2. Opracowanie programu działań wychowawczych w klasach I – III</p>	<p>Omówienie, uzyskanie akceptacji i przyjęcie do realizacji.</p> <p>Poinformowanie uczniów o wdrożeniu szkolnego programu profilaktyki.</p> <p>Godziny wychowawcze, poranki na poziomach klas. Przeprowadzenie lekcji wychowawczych na temat zachowań ryzykownych.</p>	<p>Rada Pedagogiczna</p> <p>Uczniowie klas I-III</p> <p>Uczniowie klas I-III</p>	<p>Beata Wilkowska – pedagog</p> <p>Wychowawcy klas, pedagog.</p> <p>Wychowawcy klas.</p>	<p>IX</p> <p>Pierwsze lekcje organizacyjne we wrześniu.</p> <p>IX</p>

ZADANIA	FORMY REALIZACJI STRATEGIE DZIAŁAŃ	ODBIORCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ	TERMIN
3. Omówienie w zespołach klasowych Regulaminu Ucznia, zasad BHP.	Lekcje wychowawcze.	Uczniowie klas I-III	Wychowawcy, dyrektor.	IX
4. Diagnoza i ocena sytuacji wychowawczej szkoły	Przeprowadzenie ankiety we wszystkich klasach (ankieta nr 1). Omówienie wyników ankiety na posiedzeniu Rady pedagogicznej i na porankach klas i sformułowanie wniosków do dalszej pracy.	Uczniowie klas I-III	Wychowawcy klas, pilotuje pedagog, opr. I. Jankiewicz	Zgodnie z harmonogramem mierzenie jakości szkoły
5. Integracja uczniów klas pierwszych	Wyjazd integracyjny – zajęcia zgodne ze szkolnym programem integracyjnym	Uczniowie klas I	Wychowawcy klas, pedagog szkolny i psycholog	IX
6. Kontynuacja wdrażania procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych	Zapoznanie pracowników z procedurami	Nowi pracownicy	Pedagog	IX
<ul style="list-style-type: none"> Ustalenie zasad i konsekwentne ich przestrzeganie 	Zasady: <ul style="list-style-type: none"> Reagować natychmiast na każde zachowanie ryzykowne Prowadzić systematyczne cykle rozmów, aż do zniknięcia problemu Obserwować zachowania uczniów również z wykorzystaniem monitoringu 	Uczniowie,	Nauczyciele	Praca ciągła

ZADANIA	FORMY REALIZACJI STRATEGIE DZIAŁAŃ	ODBIORCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ	TERMIN
<ul style="list-style-type: none"> Kontrola i obserwacja miejsc, w których może dochodzić do różnych form przemocy i zachowań ryzykownych <p>II. PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA</p> <p>1. Propagowanie zdrowego stylu życia wśród młodzieży.</p> <p>2. Prowadzenie działalności informacyjnej na temat używek, narkotyków i dopalaczy.</p>	<p>Systematyczne dyżury nauczycieli w szkole i na terenie przyszkolnym Prowadzenie Kart Interwencji</p> <p>Uczestnictwo w programie „Szkoła promująca zdrowie” Pogadanki zdrowotne. Spotkanie z lekarzem, pielęgniarką – zdrowa dieta Kontrola asortymentu sklepu, zgodnie z obowiązującymi wytycznymi</p> <p>Lekcje w klasach</p>	<p>Uczniowie klas I-III</p> <p>Uczniowie klas I-III</p>	<p>J. Heropolitańska-Janik</p> <p>Wychowawcy, pielęgniarka, lekarz.</p> <p>Wychowawcy, pielęgniarka, pedagog</p>	<p>IX-VI</p> <p>IX-VI</p>

ZADANIA	FORMY REALIZACJI STRATEGIE DZIAŁAŃ	ODBIORCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ	TERMIN
3. Organizacja konkursu nt. zdrowego żywienia i profilaktyki zaburzeń odżywiania „Piramida”	Konkurs wiedzy	Uczniowie klas I-III	Pedagog , p. Joanna Heropolitańska - Janik	X - XI
4. Edukacja nauczycieli	Seminarium dla Rady Pedagogicznej – wg. potrzeb.	Rada Pedagogiczna	Firma zewnętrzna	IX-XII
III. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ I ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH				
1. Prowadzenie działalności informacyjnej na temat uzależnień i skutków zachowań ryzykownych., w tym przemocy	Lekcje w klasach według programu działań wychowawczych Realizacja programów profilaktycznych; Kl.I- Integracja, przemoc Kl.II Cyberprzemoc Kl.III – narkotyki i inne substancje psychoaktywne. Realizacja programu profilaktycznego – „Odpowiedzialność prawna nieletnich	Uczniowie klas I-III	Wychowawcy klas i pedagog szkolny, firma zewnętrzna	IX-XII
2. Edukacja prawna młodzieży	Realizacja programu profilaktycznego – „Decyduję świadomie”	Uczniowie klas pierwszych Uczniowie klas pierwszych	Wydział Prewencji KRP III, koordynuje pedagog. Wydział Profilaktyki Straży Miejskiej, koordynuje pedagog.	XI X

ZADANIA	FORMY REALIZACJI STRATEGIE DZIAŁAŃ	ODBIORCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ	TERMIN
3. Profilaktyka uzależnień.	Kontynuacja programu we współpracy z Samorządem Uczniowskim i Wolontariatem Szkolnym Realizacja programu z udziałem uczniów w poszczególnych klasach	Uczniowie	Pedagog szkolny i opiekun Samorządu Uczniowskiego i Wolontariatu	IX-VI
4. Opracowanie i wdrożenie naprawczego programu wychowawczego dla klas, w których występuje zjawisko przemocy, nieporozumienia i konflikty i stosowanie środków odurzających	Realizacja programów naprawczych dla poszczególnych zespołów klasowych: - rozmowy indywidualne z uczniem przejawiającym zachowania ryzykowne - działania interwencyjne w przypadku podejrzenia stosowania środków odurzających, spotkania z rodzicami - pogadanki dla rodziców uczniów zagrożonych uzależnieniem	Uczniowie	Dyrektor, pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele.	Praca ciągła
5. Organizowanie działań alternatywnych dających możliwość rozwinięcia zainteresowań i osiągnięcia sukcesów, np. sportowych,	Ankieta nt.: potrzeb uczniów w zakresie zajęć pozalekcyjnych Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych	Uczniowie klas I - III	Koordynuje pedagog – opracowanie psycholog Nauczyciele	IX IX-VI

ZADANIA	FORMY REALIZACJI STRATEGIE DZIAŁAŃ	ODBIORCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ	TERMIN
<p>muzycznych, plastycznych; rozwijania kontaktów społecznych, nawiązywania przyjaźni, pogłębiania wiedzy o sobie i otoczeniu.</p>	<p>dla uczniów klas I – III. Propozycje: koła przedmiotowe, koło plastyczne, teatralne, zajęcia sportowe, koło informatyczne, dziennikarskie, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze. Klub Pomocy Koleżeńskiej. Koncerty szkolne w wykonaniu młodzieży. Przegląd twórczości artystycznej klas, piknik - KFAK</p>		<p>SU, wolontariat, wychowawcy, pedagog szkolny</p>	
<p>6. Prowadzenie szkolnych mediacji rówieśniczych</p>	<p>Spokania mediacyjne</p>	<p>Uczniowie</p>	<p>Pedagog szkolny</p>	<p>Wg potrzeb</p>
<p>7. Edukacja rodziców</p>	<p>Spotkanie z rodzicami uczniów klas pierwszych – „Zachowania ryzykowne wśród młodzieży”. Zapoznanie z „Procedurami postępowania w sytuacjach kryzysowych” Seminarium dla rodziców – „Narkotyki i dopalacze”, inne w ramach potrzeb Konsultacje i poradnictwo dla rodziców.</p>	<p>Rodzice uczniów klas pierwszych</p> <p>Rodzice uczniów klas I - III</p> <p>Rodzice uczniów klas I-III</p>	<p>Wychowawcy klas, pedagog</p> <p>Pedagog szkolny</p>	<p>IX-XI</p> <p>XI</p> <p>IX-VI</p>

ZADANIA	FORMY REALIZACJI STRATEGIE DZIAŁAŃ	ODBIORCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ	TERMIN
8. Edukacja nauczycieli	Szkoleniowa Rada Pedagogiczna wg potrzeb.	Rada Pedagogiczna	Pedagog	IX - VI
9. Kontynuacja szkolnego programu „Szkoła bez przemocy”	Zapoznanie uczniów z zasadami programu. Opracowanie i wdrożenie własnego planu działań. Ocena podjętych działań.	Uczniowie	Pedagog, wychowawcy	X-VI
IV. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI				
1. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, organizacjami samorządowymi i pozarządowymi: - Wydział Oświaty i Wychowania - Wydział Profilaktyki i Promocji Zdrowia - Poradnia Psychologiczno-	Diagnozowanie potrzeb i organizowanie pomocy	Uczniowie	Pedagog, psycholog	Wg. potrzeb

ZADANIA	FORMY REALIZACJI STRATEGIE DZIAŁAŃ	ODBIORCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ	TERMIN
Pedagogiczna - Ośrodek Pomocy Społecznej - Klub Sportowy „Przyszłość” - PKPS - WCPR - PARPA - KRP III – Wydział ds. Nieletnich - Sąd Rodzinny i dla Nieletnich - Świetlica środowiskowa				

Program: - zatwierdzony Uchwałą Rady Pedagogicznej w dniu .....

- zaopiniowany przez Radę Rodziców w dniu .....